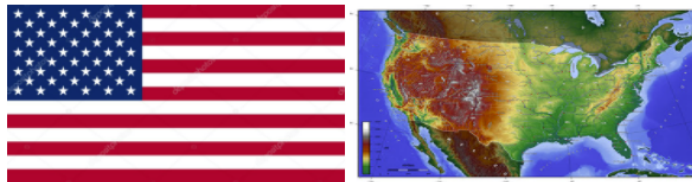

Poniżej możesz wybrać interesujące cię zagadnienia

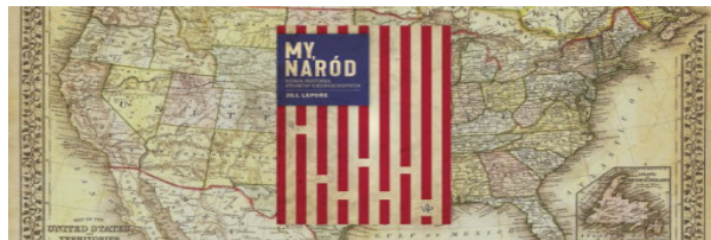
- [Geografia](#)

Stany Zjednoczone to państwo na kontynencie Ameryki Północnej. Łączna powierzchnia Stanów Zjednoczonych (biorąc pod uwagę powierzchnie wód i łądów) czyni to państwo trzecim lub czwartym największym państwem na świecie. Oprócz kontynentalnej części Stanów Zjednoczonych zalicza się do nich Alaskę oraz archipelag Wysp Hawajskich znajdujących się na Oceanie Spokojnym. Stany Zjednoczone składają się z 50 stanów i z Dystryktu Kolumbii; 48 stanów położonych w strefie kontynentalnej. Wszystkie stany USA dzielą się na hrabstwa, których jest 3048. Według różnych źródeł, Stany Zjednoczone są mniejsze od Chin. Licząc jedynie powierzchnię lądową, Stany Zjednoczone są trzecim największym państwem na świecie po Rosji i Chinach, Kanada w tej klasyfikacji jest czwartym państwem świata. Stany Zjednoczone graniczą z dwoma państwami, od północy z Kanadą i od południa z Meksykiem. Łączna długość granicy lądowej wynosi 12034 km. Granica amerykańsko-kanadyjska jest najdłuższą granicą państwową na świecie i wynosi 8893 km, natomiast granica z Meksykiem ma długość 3141 km. Linia brzegowa Stanów Zjednoczonych jest słabo rozwinięta i jedynie na północno-wschodnim wybrzeżu i na południowych urozmaicają ją zatoki, półwyspy, przybrzeżne wyspy. W wielu miejscach brzeg morski został przeobrażony przez człowieka, dotyczy to w szczególności takich metropolii jak Nowy Jork i Los Angeles. Wybrzeże Stanów Zjednoczonych można podzielić na kilka stref, które różnią się od siebie typem wybrzeża i ogólnym zarysem linii brzegowej. Ze względu na duży obszar i szeroki zakres szerokości geograficznej Stanów Zjednoczonych, występują tu strefy niemal każdego klimatu na świecie. Na zdecydowanym obszarze dominuje klimat umiarkowany, subtropikalny w regionie tzw. Głębokiego Południa, tropikalny na Hawajach i w południowej części stanu Floryda, klimat polarny na Alasce, półpustynny na obszarze Wielkich Równin na zachód od 100 południka długości zachodniej, śródziemnomorski na wybrzeżu Kalifornii i suchy w regionie Wielkiej Kotliny. Stany Zjednoczone mają niezliczoną ilość atrakcji, takich jak lasy i pasma górskie, lasy namorzynowe w tropikalnych południowych regionach Florydy, Góry Skaliste, pustynie południowego zachodu, lasy deszczowe z północnego zachodu, przybrzeżne góry Zachodniego Wybrzeża, arktyczne regiony Alaski i tropikalne Hawaje.

- [Historia](#)

Pierwotnymi mieszkańcami obecnych Stanów Zjednoczonych były najprawdopodobniej ludy przybyłe z Azji przez Cieśninę Beringa w epoce lodowcowej. W okresie przedkolumbijskim żyło na terytorium Stanów Zjednoczonych 8 dużych grup kulturowych. Obszar północnoamerykański kolonizowali pierwotnie Hiszpanie, Francuzi, Holendrzy i Anglicy. Pierwsza trwała osada angielska był Jamestown w stanie Wirginia. W 1624 r. Holendrzy założyli osadę Nowy Amsterdam, przemianowaną po zdobyciu jej przez Anglików w 1664 r. na Nowy Jork. Kolonisci przybывający z Wysp Brytyjskich osiedlali się początkowo w wąskim pasie między wybrzeżem Atlantyku a pasmem Appalachów. W połowie XVIII w. dążenia niepodległościowe kolonii przybrały na sile. Represje władz brytyjskich doprowadziły do wybuchu wojny o niepodległość (1775-83). W dniu 4 lipca 1776 r. ogłoszono Deklarację Niepodległości 13 Kolonii i proklamowano powstanie Unii pod nazwą Stany Zjednoczone Ameryki. W 1787 r. uchwalono konstytucję, a w 1789 r. wybrano pierwszego prezydenta Jerzego Waszyngtona. Po uzyskaniu niepodległości nasiliła się ekspansja terytorialna ku zachodowi. W roku 1803 Stany Zjednoczone kupiły od Francji Luizjane, powiększając w ten sposób prawie dwukrotnie swoje terytorium. W 1819 r. zakupiono od Hiszpanii Florydę, w latach 1821-45 skolonizowano i zaanektowano Teksas. Po wojnie z Meksykiem w 1848 r. uzyskano Kalifornię, Arizone, Nevadę, Utah, część Nowego Meksyku, Kolorado i część stanu Wyoming. W 1867 r. odkupiono od Rosji Alaskę. Zakoczyło to proces rozszerzania terytorialnego państwa na kontynencie północnoamerykańskim. Ekspansja terytorialnej towarzyszyła narastaniu konfliktu między stanami północnymi, a południowymi. W jego wyniku doszło do próby secesji stanów południowych i wybuchu wojny secesyjnej (1861-65) zakończonej zwycięstwem Północy i zniesieniem niewolnictwa. Po wojnie nastąpiła szybka ekspansja osadnictwa na zachód. W polityce zagranicznej Stany Zjednoczone kierowały się doktryną Monroego z 1823 r., która odmawiała krajom europejskim prawa do interwencji w sprawę Nowego Świata oraz popierała dążenia niepodległościowe krajów Ameryki Łacińskiej. Zwycięska wojna z Hiszpanią w 1898 r. pozwoliła zdobyć dominującą pozycję w Ameryce Środkowej i na Pacyfiku. Podczas I wojny światowej Stany Zjednoczone, początkowo neutralne, udzieliły pomocy aliantom, a w 1917 r. przystąpiły do działań wojennych po stronie Ententy. Po wojnie stały się najpotężniejszym krajem kapitalistycznym i wierzyicielem świata zachodniego. Przyczynił się do tego między innymi amerykański plan Marshalla przyspieszający odbudowę zniszczeń wojennych. W miarę wzrostu napięcia między ZSRR a Stanami Zjednoczonymi i ich sojusznikami, określanego jako zimna wojna, głównym celem polityki amerykańskiej stało się ograniczenie zasięgu komunizmu (wszelkimi, nie zawsze godnymi pochwały metodami). Po rozpadzie Związku Radzieckiego w latach 1989-1991, kolejnym politycznym wyzwaniem dla USA jest wzrost potęgi Chin oraz odradzające się imperialne ambicje Rosji.

- **Kultura**

Stany Zjednoczone, to kraj wielkich kontrastów i sprzeczności. W Ameryce istnieją obok siebie takie zjawiska, których nie zaakceptowano w żadnym innym kraju. Najbardziej charakterystyczną cechą społeczeństwa amerykańskiego jest indywidualizm. Nic dziwnego, że właśnie do Nowego Jorku zawędrowała z Francji Statua Wolności pomnik - symbol, witająca miliony imigrantów (jakże nieraz zbudna) obietnica wolności. Słowo wolność brzmi tu mistycznie i powtarzane jest na każdym kroku. Wolność jednostki traktuje się bardzo poważnie, a jeśli trzeba dochodzi się jej w sądzie. Najlepszym towarem eksportowym Stanów Zjednoczonych są bary szybkiej obsługi. Hamburgery, skrzydełka kurczaków, chilli, pizze po amerykańsku sprzedaje się dzisiaj na całym świecie. Wielkie koncerny, tj. Mc Donald's, Burger King, Checkers czy Taco Bell opanowały najpierw amerykańskie miasta, później prowincje, a następnie cały świat. Silna strona kuchni amerykańskiej są jej etniczne i lokalne odmiany. Ten naród imigrantów chwali się niezliczonymi restauracjami, oferującymi etniczną kuchnię z każdego zakątka świata. Każdy region ma własny zestaw specjalów, np. chili na Południu, zupa z krabów na Wschodnim wybrzeżu, pieczona fasola w Bostonie, homary w Maine czy zółwie w Baltimore. Głównym źródłem dumy narodowej i lokalnego patriotyzmu Amerykanów są wyczyny sportowców. Najbardziej popularnym, typowo amerykańskim sportem jest baseball. Mecze baseballowe rozgrywane są przez całe lato mniej więcej 5 razy w tygodniu. Prócz baseballu Amerykanie kochają futbol. Futbol amerykański jest brutalny i - dosłownie przyziemny, ponieważ gra konczy się zwykle "młynem" i kłębowskiem ciał na boisku. Zimą wielkie emocje budzą mecze koszykówki. W każdym mieście znajdują się wielkie i małe boiska do gry w "kosza". Dla wielu utalentowanych młodych ludzi koszykówka oznacza szansę lepszego życia i zdobycia sławy. Stany Zjednoczone to miejsce narodzin jazzu, bluesa, country, soulu i rapu. Żaden miłośnik country nie może nie zajrzeć do Nashville, zaś Memphis, miasta Sun, Stax i Chicago to największe bastiony bluesa. Nowy Orlean nie ma sobie równych w jazzie i rhythm and bluesie, natomiast rock zawładnął Los Angeles, Bostonem i Seattle. Największym i najbardziej amerykańskim świętem narodowym jest Dzień Niepodległości 4 lipca, z salutowaniem flagi, sztucznymi ogniami, ulicznym pochodem i innymi atrakcjami. Zupełnie innego typu świętem jest Halloween (31. X). Tradycyjnie dzieci biegają w tym dniu po ulicach, stukają do drzwi i domagają się "okupu", którym najczęściej jest coś słodkiego. Trzecim co do wielkości świętem jest Dzień Dziękczynienia, obchodzony w ostatni czwartek listopada. Świętują się przede wszystkim w domu, w gronie rodziny, posilając się pieczonym indykiem. Interesującym elementem życia kulturalnego kontynentu amerykańskiego są tradycje i obyczaje Indian - rdzennych mieszkańców Ameryki. Obecnie w Stanach Zjednoczonych żyje blisko 2 mln Indian (0,2% ogółu populacji). Ostatnimi czasy wielu Indian stara się ocalić tradycje przodków i powrócić do starych plemiennych nazw. Indianie Pueblo z południowego zachodu zdołali ocalić do dziś swoją tradycję. W Nowym Meksyku jest 19 osad indiańskich, najstarszych w całej Ameryce Północnej. Ruiny domostw prehistorycznych plemion w Canyon de Chelly, Chaco Canyon i innych miejscach nie różnią się od współczesnych pueblów w Acoma czy Taos. Na południowym zachodzie żyje największe obecnie plemię indiańskie Narajo. Co roku w całych USA odbywają się ceremonie pow pow. Spotykają się wówczas członkowie plemion z różnych stron kraju. Złotowi Indian towarzyszą konkursy strojów i rytualnych tańców. Święto jest wynikiem kompromisu między wymaganiami przemysłu turystycznego i kultywacją tradycyjnego stylu życia. (Źródło: „Wrona po Stanach” autorstwa Marcina Wrony)

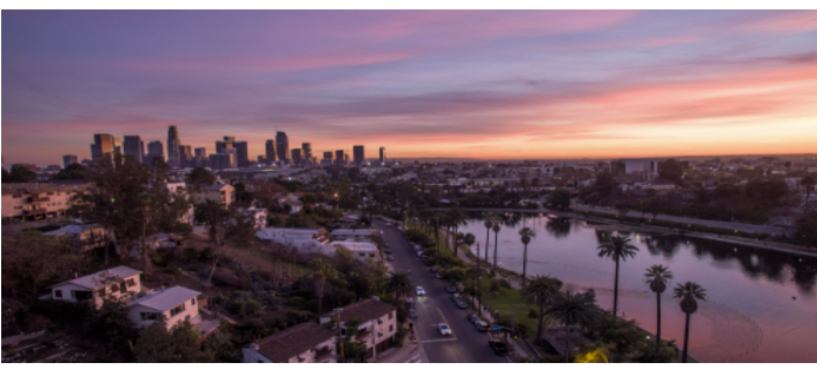

- **Największe miasta**

Nowy Jork jest najbardziej przeludnionym miastem w USA. Jest również tym miejscem, do którego marzy przyjechać najwięcej osób podróżujących do Stanów Zjednoczonych. Jednym z miejsc, które jest charakterystyczne dla tego miasta, i które należy odwiedzić, jest Central Park. Jest to największa zielona przestrzeń w mieście. Powierzchnia tego parku jest ogromna i wynosi ponad 340 hektarów. Oprócz tego w Nowym Yorku należy na pewno zobaczyć Statuę Wolności. Znajduje się ona na wyspie Liberty Island. Można do niej dopłynąć promem i wspiąć się na sam jej szczyt. Jak najbardziej warto to uczynić. Statua Wolności jest znakiem rozpoznawczym nie tylko Nowego Yorku ale także całych Stanów Zjednoczonych. Mieszka tutaj 8,5 miliona ludzi.

Los Angeles Jest to tak zwane miasto aniołów. Jego znaną na całym świecie dzielnicą jest między innymi Hollywood. To również w tym mieście znajduje się znany w Stanach Zjednoczonych amfiteatr nazwany Hollywood Bowl. Mieszka tutaj 3,9 miliona ludzi.

Chicago Miasto te jest sporą częścią Polski. Mieszka tutaj około miliona obywateli polskiego pochodzenia. Jest to również najchętniej wybierane miasto do osiedlenia się przez osoby przybywające właśnie z naszego kraju do USA. Znajdziemy tu masę sklepów z polską żywnością. Jest to naprawdę niesamowite i warte zobaczenia. Mieszka tutaj 2,7 miliona ludzi.

Houston Jest to miasto znajdujące się w Teksasie. Mieszka tutaj 2,2 miliona ludzi. Houston zajmuje pierwsze miejsce pod względem całkowitej powierzchni parków wśród amerykańskich miast liczących ponad milion mieszkańców.

Dotarłeś do końca strony...:)